HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a
KLUB ZASTUPNIKA MOŽEMO!

U Zagrebu, 21. kolovoza 2026. godine

PREDSJEDNIKU
HRVATSKOG SABORA

Predmet:

Zaključak uz sljedeće zaključke – predlagatelj Predsjednik Republike Hrvatske:

1. **Zaključak kojim se Vlada Republike Hrvatske obvezuje odmah započeti postupak trajne sanacije odlagališta opasnog otpada u Gospiću te kojim se Vlada Republike Hrvatske obvezuje osigurati stalni nadzor i kontrolu razine onečišćenja podzemnih voda i drugih promjena u okolišu povezanih s nepropisnim odlaganjem otpada kako bi se osiguralo zdravlje ljudi i spriječila trajna šteta za ljude i okoliš. Vlada Republike Hrvatske dalje se obvezuje izvijestiti Hrvatski sabor u roku od petnaest (15) dana od donošenja ovog Zaključka o poduzetim mjerama te dobivenim nalazima razine onečišćenja podzemnih voda i drugih promjena u okolišu. Vlada Republike Hrvatske dalje se obvezuje podnositi Hrvatskom saboru izvješće na ovu temu svakih trideset (30) dana;**
2. **Zaključak kojim se Vlada Republike Hrvatske obvezuje u roku od tri (3) dana primiti predstavnike građana i građanskih inicijativa, detaljno ih izvijestiti o stanju i planiranim mjerama te im dati sve druge informacije vezane uz odlagalište opasnog otpada u Gospiću. Također, Vlada Republike Hrvatske obvezuje se kontinuirano obavještavati javnost o svim relevantnim podacima vezanim uz odlagalište opasnog otpada u Gospiću;**
3. **Zaključak kojim se Vlada Republike Hrvatske obvezuje odmah, a najduže u roku od petnaest (15) dana, imenovati glavnog državnog inspektora Državnog inspektorata;**
4. **Zaključak kojim se Državni inspektorat obvezuje odmah započeti nadzor i kontrolu nad svim odlagalištima otpada u Republici Hrvatskoj za koja postoje opravdane sumnje da sadrže opasan otpad ili otpad odlagan na nezakonit način te se obvezuje podnijeti izvješće Hrvatskom saboru o rezultatu nadzora u roku tri (3) mjeseca.**

Na temelju članka 127. stavka 2. i članka 165. Poslovnika Hrvatskog sabora, uz prijedloge gore navedenih zaključaka, predlagatelja Predsjednika Republike Hrvatske, koje u potpunosti podržavamo, predlažemo usvajanje i sljedećeg

Z A K L J U Č K A

Zadužuje se Vlada Republike Hrvatske da bez odgode, u najkraćim rokovima:

- naloži primjenu žurnih postupaka iz Zakona o zaštiti okoliša i provedbu mjera putem treće osobe, na trošak i odgovornost onečišćivača, uz predujam iz državnoga proračuna;
- osigura trenutačno postavljanje vodonepropusnoga pokrova na zakopani dio otpada kao privremenu mjeru zaustavljanja ispiranja;
- osigura izradu sanacijskoga programa propisanoga Zakonom o zaštiti okoliša i imenuje stručno povjerenstvo predviđeno tim Zakonom, u čijem će sastavu, uz predstavnike nadležnih tijela, biti neovisni stručnjaci te predstavnici jedinica lokalne i područne samouprave i građanskih inicijativa;
- naloži nadležnim zdravstvenim ustanovama izradu procjene utjecaja na zdravlje ljudi za područje potencijalne izloženosti, uključujući privatne zdence i poljoprivredno zemljište;
- uspostavi jedinstvenu mrežu praćenja podzemnih voda i tla s objedinjenom metodologijom i javno dostupnim rezultatima;
- dostavi cjelovit i nedvosmislen odgovor o dosadašnjem postupanju na lokaciji, uključujući podatak o tome koliko je tona otpada od veljače 2025. do danas stvarno uklonjeno;
- razjasni je li na ovoj lokaciji ikad primijenjen institut žurnih postupaka predviđen Zakonom o zaštiti okoliša te, ako jest, dostavi podatak o aktu kojim je takvo postupanje određeno, njegovu donositelju i datumu donošenja;
- objasni postupanje prema onečišćivaču, odnosno navede je li mu i kada određen rok za izradu sanacijskoga programa te na temelju kojega akta;
- objavi sva inspekcijska rješenja i druge relevantne akte koji su do danas doneseni u vezi s predmetnom lokacijom;
- objavi akt kojim je eventualno ograničeno postupanje na lokaciji, uz navođenje donositelja, klase i datuma akta, odnosno izričito potvrdi da takav akt ne postoji, te javnosti učini dostupnom cjelovitu prepisku Ministarstva i Fonda s USKOK-om koja se odnosi na pristup lokaciji i njezino prekrivanje;
- objavi potpune podatke o provedenim ispitivanjima onečišćenja, uključujući sva mjerna mjesta, ispitivane parametre, angažirane laboratorije, naručitelje ispitivanja i sve rezultate mjerenja;
- jasno i stručno pojasni nesklad u javno iznesenim podacima o PFAS spojevima, odnosno razliku između tvrdnje Ministarstva da su njihove koncentracije znatno ispod graničnih vrijednosti i javno objavljenih nalaza prema kojima su pojedine utvrđene vrijednosti iznad tih granica;
- podrži održavanje javnoga saslušanja odgovornih dužnosnika i drugih nadležnih osoba, kako bi se pred javnošću utvrdile činjenice, odgovornost za dosadašnje postupanje i konkretni rokovi za uklanjanje otpada i trajnu sanaciju lokacije;
- osigura i provodi pravodobno, potpuno i transparentno informiranje građana i cjelokupne javnosti o svim relevantnim aspektima postupanja na lokaciji,

uključujući provedene mjere, rezultate ispitivanja, procjenu rizika, plan i dinamiku uklanjanja otpada te provedbu sanacije, kako bi građani u svakom trenutku imali pouzdane i provjerljive informacije o stanju i zaštiti njihova okoliša i zdravlja.

Obrazloženje

Sanacija odlagališta opasnog otpada u Gospiću mora biti prvi i neposredni prioritet Vlade Republike Hrvatske. Nakon godinu i pol dana od otkrivanja nezakonito odloženog otpada, činjenica da s lokacije nije uklonjena ni jedna tona otpada predstavlja ozbiljan neuspjeh Vlade. Ako Vlada u tom razdoblju nije bila sposobna provesti ni početne mjere zaštite i sanacije, opravdano je postaviti pitanje njezine sposobnosti da provede cjelovitu sanaciju koja će, prema dosadašnjim procjenama, stajati desetke milijuna eura. Građani Gospića više ne trebaju obećanja i nove rokove, nego konkretno uklanjanje otpada, zaštitu okoliša i trajnu sanaciju lokacije.

Ovo što se danas događa u Gospiću, ali na mnogim drugim lokacijama širom Hrvatske, nije incident, niti posljedica više sile ili nesretnoga slučaja. To je posljedica dugogodišnjeg slabljenja sustava zaštite okoliša. U posljednjih deset godina ukinuta je obveza licencirane odgovorne osobe u tvrtkama koje gospodare otpadom, financijska jamstva su obezvrijeđena i prihvaćani su instrumenti bez stvarnoga pokrića, a inspekcija zaštite okoliša razmrvljena je unutar Državnoga inspektorata. Kada se propisi olabave, financijska sigurnost oslabi, a nadzor postane neučinkovit, posljedice nisu nepredvidive. Upravo takve posljedice danas gledamo u Gospiću.

Zbog toga odgovornost za ovu situaciju nije moguće svesti na pojedino ministarstvo ili resornu ministricu. Ona je politička odgovornost Vlade i predsjednika Vlade Andreja Plenkovića. Ključne ovlasti koje u ovom slučaju nisu iskorištene Zakon o zaštiti okoliša stavlja u ruke Vlade i predsjednika Vlade. Vlada utvrđuje područje ugroženoga okoliša, utvrđuje prvenstvo i osigurava financijska sredstva, a u slučaju žurnih zahvata upravo Vlada, odnosno predsjednik Vlade, donosi odluku da se ne provodi procjena utjecaja na okoliš. Predsjednik Vlade imenovao je resornu ministricu, njegova Vlada imenuje ravnatelja Državnoga inspektorata, a njegova je Vlada posljednjih deset godina mijenjala propise kojima je uređen sustav gospodarenja otpadom. Odgovornost se zato ne može prebaciti na nižu razinu.

Osamnaest mjeseci, bez uklanjanja otpada ne svjedoče samo o složenosti problema, nego o neučinkovitosti sustava. Vlada koja u godinu i pol dana nije sposobna osigurati ni postavljanje zaštitne folije vrijedne 760 tisuća eura teško može uvjerljivo tvrditi da je sposobna provesti sanaciju vrijednu desetke milijuna eura. Zato javnost ima pravo dobiti jasne odgovore o tome što je država do sada učinila, zašto nije učinjeno više i tko je za takvo postupanje odgovoran.

Pritom posebno zabrinjava što je i u ovom slučaju država reagirala tek pod pritiskom javnosti. U Biljanima Donjim odluka o sanaciji donesena je tek pod prijetnjom kazne Suda Europske unije, dok se u Gospiću prvi ozbiljniji koraci poduzimaju nakon pritiska građana, lokalnih inicijativa, ekoloških udruga i oporbe. Da nije bilo građana Gospića koji su upozoravali na sumnjive kamione i razotkrivali što se događa, javnost bi danas znala znatno manje o razmjerima problema. Zato im iskazujemo punu podršku i zahvalnost.

Vlada pritom mora javnosti dati potpune i vjerodostojne odgovore o dosadašnjem postupanju, uključujući primjenu instituta žurnih postupaka, postupanje prema onečišćivaču, inspekcijske mjere, ograničavanje pristupa lokaciji, komunikaciju s USKOK-om te rezultate svih provedenih ispitivanja onečišćenja. Posebno je potrebno razjasniti nesklad između tvrdnji Ministarstva o koncentracijama PFAS spojeva i javno iznesenih nalaza o vrijednostima iznad graničnih vrijednosti. Bez potpunih i javno provjerljivih podataka nema ni povjerenja građana u postupanje države.

Konačno, eventualna smjena resorne ministrice ne može biti zamjena za stvarno preuzimanje političke odgovornosti. Smjena jedne ministrice, bez odgovora na pitanje zašto sustav godinama nije funkcionirao, značila bi samo prebacivanje odgovornosti na nižu razinu. Otpad se ne uklanja ostavkama i smjenama, nego političkim odlukama, osiguranim sredstvima, učinkovitim nadzorom i jasnim rokovima. Zato odgovornost za stanje u Gospiću ne može završiti na Ministrici, nego mora obuhvatiti Predsjednika Vlade i Vladu u cjelini, a prioritet mora biti hitna i trajna sanacija lokacije.

Predsjednik Kluba zastupnika SDP-a

Siniša Hajdaš Dončić

Predsjednica Kluba zastupnika Možemo!

Sandra Benčić